

Aan Provinciale Staten

ONDERWERP	Eindrapportage aanbevelingen Rekenkamer onderzoek Bescherming drinkwaterbronnen	TELEFOONNUMMER	+31636569455
DATUM	04-07-2023	E-MAILADRES	Mieke.de.jong@provincie- utrecht.nl
DOCUMENTNUMMER	UTSP-1784050844-46440	DOMEIN/OPGAVE	LLO
VAN	Mieke de Jong	TEAM	Water en Bodem
NUMMER PS	PS2023RGW	PORTEFEUILLEHOUDER	Sterk
BIJLAGEN	Geen		

Geachte dames en heren,

Essentie/ samenvatting:

Op 22 september 2021 heeft u het Rapport van de Randstedelijke Rekenkamer getiteld “Bescherming drinkwaterbronnen” besproken en het bijbehorende statenvoorstel met daarin 7 aanbevelingen vastgesteld. Deze aanbevelingen zijn opgenomen in de monitor van het actiemanagement. Op basis van deze aanbevelingen zijn een aantal acties geformuleerd en in gang gezet. De afspraak is dat op het moment dat alle acties geïmplementeerd en werkend zijn, u met een statenbrief actief wordt geïnformeerd over de wijze waarop de aanbevelingen zijn afgedaan. Deze statenbrief strekt daartoe.

Inleiding:

In opdracht van Provinciale Staten voert de Randstedelijke Rekenkamer onderzoeken uit naar de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van het gevoerde bestuur van de provincies Flevoland, Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland. In het rapport staan aanbevelingen, waarvan het College in de bestuurlijke reactie aangeeft of zij de aanbevelingen overneemt. De aanbevelingen worden vervolgens gevolgd via de monitor actiemanagement. Over het geheel van acties en aanbevelingen van alle onderzoeken van accountants en Randstedelijke Rekenkamer wordt u tweemaal per jaar geïnformeerd middels de P&C cyclus (plan en control cyclus).

Ten aanzien van de ‘Eindrapportage aanbevelingen Rekenkamer onderzoek Bescherming drinkwaterbronnen’ hebben wij geconcludeerd dat alle acties voortvloeiende uit de aanbevelingen geïmplementeerd en werkend zijn. Met deze statenbrief informeren wij u over de wijze van afdoening van de aanbevelingen. Hieronder treft u per aanbeveling aan wat de strekking van de aanbeveling was en welke acties ten aanzien van deze aanbeveling zijn uitgevoerd. Met de statenbrief d.d. 6 september 2022 (documentnummer UTSP-1784050844-8390) bent u al eerder geïnformeerd over de opvolging van aanbevelingen.

Aanbeveling 1: Begrenzungen

GS te verzoeken er zorg voor te dragen dat de door de gemeenten aangegeven begrenzingen en (verwijzingen naar) regels voor beschermgebieden aansluiten op die van de provincie, en hierbij de overweging mee te nemen om, ook bij een eventueel verder uitstel van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO), hiervoor een instructieregel op te nemen in de Omgevingsverordening en deze overweging met PS te delen.

Wat hebben we gedaan?

We bereiden een 1e wijziging voor van de door u op 30 maart 2022 vastgestelde Omgevingsverordening. In deze geactualiseerde versie is een instructieregel voorzien richting gemeenten voor het opnemen van grondwaterbeschermingszones in omgevingsplannen. Wij informeren u separaat wanneer wij het ontwerp 1e wijziging Omgevingsverordening vaststellen en ter inzage gaan leggen.

De aanbeveling is afgerond.

Aanbeveling 2: Bekendheid

GS te verzoeken bekendheid van de provinciale regelgeving voor beschermingsgebieden te vergroten door de regels actief onder de aandacht te brengen bij gemeenten, bedrijven en bewoners.

Wat hebben we gedaan?

Bewustwording en bekendheid van de regels is een continu proces. In het Bodem- en Waterprogramma 2022-2027 (hierna BWP, zie Annex 1) zijn de Kaderrichtlijn Water (hierna KRW) maatregelen opgenomen die wij de komende planperiode uitvoeren. Een van deze maatregelen betreft de bewustwording rondom beschermingsgebieden. Deze maatregel omvat: het opstellen en uitvoeren van een programma met verschillende voorlichtingsactiviteiten gericht op burgers, overheden, bedrijven en initiatiefnemers om tot meer bewustwording te komen. Het programma is bijna gereed. Vooruitlopend op dit programma hebben we geparticipeerd in de actualisatie van de website: www.beschermjedrinkwater.nl.

De aanbeveling is in uitvoering gebracht en kent een continue uitvoering.

Aanbeveling 3: Evaluatie en actualisatie

GS te verzoeken evaluaties en actualisaties uit te voeren als deze worden aangekondigd in het beleid, deze met PS te delen en te verantwoorden aan PS indien evaluaties en actualisaties niet of deels worden uitgevoerd.

Wat hebben we gedaan?

Wij zijn ons bewust dat het uitvoeren van evaluaties belangrijke input levert voor de monitoring van de beleidsdoelen. Op 9 februari 2022 heeft u het BWP vastgesteld. Monitoring van de uitvoering van het BWP zal integraal worden vormgegeven in relatie tot monitoring van de Omgevingsvisie en het beleidstoezicht op de waterschappen. In 2022 is de monitoring en (tussentijdse) evaluatie van het BWP en de invulling van een waterrapportage onder de Omgevingswet in samenhang vormgegeven. Over dit monitoring- en evaluatieplan BWP heeft u begin 2023 een statenbrief ontvangen (d.d. 13 december 2022, documentnummer UTSP-1399819799-4197).

De aanbeveling is in uitvoering gebracht en kent een continue uitvoering.

Aanbeveling 4: Beschermingsmaatregelen derden

GS te verzoeken om te verkennen op welke gebieden de provincie meer kan bijdragen aan de beschermingsmaatregelen die andere partijen nemen en aan het tegengaan van verontreinigingen waar andere partijen verantwoordelijk voor zijn. Deel de uitkomsten met PS en geef aan welke acties uitgevoerd worden.

Wat hebben we gedaan?

Deze aanbeveling zien wij in lijn met de ambities die in het BWP zijn beschreven in paragraaf 3.2.3 Opkomende stoffen en paragraaf 3.3.2.2. Puntverontreinigingen.

Opkomende stoffen: De ambitie die wij hebben is een effectieve aanpak van opkomende stoffen, medicijnresten, gewasbeschermingsmiddelen, hormoon verstorende stoffen en microplastics. Deze stoffen kunnen een bedreiging vormen voor schoon en gezond oppervlakte- en grondwater.

1. Voor opkomende stoffen zijn de ambities van de gezamenlijke provincies beschreven in de position paper 'Delta-aanpak waterkwaliteit'. Wij hebben hier regionaal invulling aan gegeven door een masterclass te organiseren over de rol van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) bij bedrijven die werken met zeer zorgwekkende stoffen. De provincie richt zich op de samenwerking in de VTH-keten en kijkt met de Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht (RUD-Utrecht) naar het snel inzichtelijk krijgen van de lozingen van deze stoffen voor de inrichtingen waar de provincie het bevoegde gezag is.
2. We werken samen met onze waterpartners aan onderzoek en monitoring van deze stoffen in grond- en oppervlaktewater en tevens in het afvalwater van rioolwaterzuiveringen (RWZI's).
3. We nemen deel aan landelijke en regionale werkgroepen op het gebied van chemische (opkomende) stoffen en water. Gezamenlijk leveren we input aan het rijk op Europese voorstellen die over nieuwe Europese chemische stoffen-regelgeving gaan.
4. We onderzoeken wat bekend is over de staat van onderhoud van particuliere riolering, in het bijzonder van zorginstellingen en ziekenhuizen, en wat dit zegt over mogelijke risico's voor de kwaliteit van het grondwater in relatie tot de drinkwaterbereiding.

Puntverontreinigingen: De ambitie die wij hebben, is om de kwaliteit van de grondwaterlichamen (schoon grondwater) te houden en te verbeteren om te (blijven) voldoen aan de KRW en de Grondwaterrichtlijn. We willen de grondwaterkwaliteit verbeteren door historische grondwaterverontreinigingen waar mogelijk gebiedsgericht aanpakken. We zetten ons daarom voor het opstellen van een integrale gebiedsgerichte aanpak in samenwerking met onze partners in het gebied (beleidskeuze 14 uit het BWP). Daarbij analyseren we met de partners welke opgaven er liggen, welke belangen er spelen, welke maatregelen nodig zijn en op welke wijze deze worden geregeld in de kerninstrumenten van de gemeenten, de waterschappen en de provincie Utrecht.

De aanbeveling is in uitvoering gebracht en kent een continue uitvoering.

Aanbeveling 5: Gebiedsgesprekken

GS te verzoeken de huidige structuur van gebiedsgesprekken te handhaven en daarbij te zorgen dat de vertegenwoordigers van de betrokken partijen vanuit verschillende relevante expertises aan tafel zitten.

Wat hebben we gedaan?

Het is positief dat de drinkwaterbedrijven, gemeenten en uitvoeringsdiensten de wijze van samenwerking in de gebiedsgesprekken herkennen en waarderen. De structuur van gebiedsgesprekken handhaven wij. Naast de gesprekken informeren wij tussentijds pro-actief naar de voortgang van de actiepunten en knelpunten.

De aanbeveling is afgerond en kent een continue uitvoering.

Aanbeveling 6: Toezicht en handhaving

GS te verzoeken met de omgevingsdiensten in gesprek te gaan over mogelijke verbeteringen van het toezicht en handhaving in de beschermingszones. Deze uitkomsten met PS te delen en daarbij aan te geven welke acties uitgevoerd worden.

Wat hebben we gedaan?

Wij hebben een constructief overleg gehad met de drinkwaterbedrijven en de beide Omgevingsdiensten (Omgevingsdienst regio Utrecht (ODRU) en RUD Utrecht) over toezicht en handhaving in beschermingszones. De deelnemers hebben geconstateerd dat het delen van kennis van zowel de drinkwaterbedrijven als de toezichthouders resulteert in beter toezicht. Er zijn een aantal afspraken gemaakt om het delen van kennis en informatie te verbeteren. Besloten is de afstemming 1 tot 2 keer per jaar te herhalen.

De aanbeveling is afgerond en kent een continue uitvoering.

Aanbeveling 7:

GS te verzoeken om over 1 jaar PS te informeren over de stand van zaken ten aanzien van de aanbevelingen uit dit rapport.

Wat hebben we gedaan?

Met de statenbrief d.d. 6 september 2022 (documentnummer UTSP-1784050844-8390) bent u eerder geïnformeerd over de opvolging van aanbevelingen.

De aanbeveling is afgerond.

Vervolgprocedure/ voortgang:

Nadat de statenbrief aan Provinciale Staten is aangeboden zal in de monitor actiemanagement het rapport de status 'gearchiveerd' krijgen. Dat betekent dat dit onderzoek niet meer in de tweejaarlijkse rapportage zal worden opgenomen. De Randstedelijke Rekenkamer ontvangt een afschrift van deze statenbrief.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen